1875. VII. évfolyam. 86. szám. Hétfő, május 3.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és hajdu-böszörményi „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben es postan küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Meghivó.

A debreczeni első **választókerület** (csapó-péterfiautcza) azon tisztelt polgárai, a kik a **régi baloldal** elveitől még nem tántorodtak el, tisztelettel felhivatnak, hogy **folyó hó 6-án**, áldozó csütörtökön **délelőtt 10 órakor** a függetlenségi párt kerületi szervezkedő **közgyülésére** csapóutczán M. Szabó József **395.** számu házánál megjelenni szíveskedjenek,

Hazafias tisztelettel Debreczenben, 1875. május 2.

Az ideigl. központi bizottság.

*

Felhivás.

A debreczeni második választókerület (hatvan-piaczutcza) függetlenségi párti polgárai, a kik eddig vallott baloldali elveiket továbbra is fen kivánják tartani, **folyó hó 6-án, délelőtt 10 órakor** kerületi szervezkedő **közgyülést** tartanak hatvanutczán Szalay József **1527.** számu házánál.

E gyülésre az elvhü baloldali, függetlenségi és 48-as párti polgárokat hazafias tisztelettel meghivjuk.

Debreczen, 1875. máj. 2.

Az ideigl. központi bizottság.

Modern szabadelvüség.

Érmellék, május 1.

Szabadelvüség! mily nagyszerüen hangzó szó; az igazság barátai mennyit küzdöttek, mennyit fáradtak ez eszmért, s megforditva, mennyi üldöztetést kelie kiállaniok a szabadelvüségért harczoló honfiaknak.

Ma már másként állunk. Ma a szabadelvü férfiak kormányon ülnek és szabadelvüleg (?) kormányoznak.

Azazhogy értsük meg egymást, — hogy valamikép magamat is ne ily értelemben nevezzenek szabadelvünek.

Hajdanta szabadelvünek nevezték azt, a ki a nép elnyomatása ellen olyan eszmékért lelkesült, a mely eszmék, — mig egyfelől a tyrannuskodni szerető hatalmasság halálitélete ellen, másfelől pedig a népek boldogságára irányzottak voltak.

Ma a szabadelvü kormány a szabadelvü párttal egyetértőleg. az örökké átkozott közösügyes alapon állván, azon töri fejét, hogy mi van még e haza földén, a mit meg lehetne adóztatni, mert hát 30 millió deficzitünk van s az eddigi minden adófelemelés csak öt milliót hoz be az ország (uram bocsá! osztrák) konyhájára.

Gyönyörü szabadelvüség! Akkor, midőn már a terhek sulya alatt roskadoz a nemzet, annak áldozatkészségét igénybe venni akarni mindhalálig! Igen! Ezen az uton a nemzet bukása elkerülhetetlen s jaj azon nemzetnek, mely már vagyonilag tönkre menvén, hitelét vesztette, akkor aztán csakugyan ránk illik:

Volt egy nép a Tisza táján!...

Ime, az a szabadelvüség, mely hajdan a szabadelvüség, mely hajdan a szabadság szeretetében állott, ma a nemzet rontását mulhatlanul előidézi.

Tisztelet az elvkülönbségnek, ha az elv a tiszta meggyőződésen alapszik, s épen azért Deák Ferencz és pártja elvéhez nem lehetett ez oldalról szavunk, azonban a mai többség elvével, az ugynevezett „szabadelvü párttal“ a dolog másként áll; itt a balközép kormányra lépett oly alapon, melyről maga is azt mondja, hogy nem jó, tehát elvi meggyőződése ellenére kormányoz; már lehet-e ennél ellentétesebb valamit képzelni? tudva, hogy a rendszer rosz és mégis azzal nyomorgatni e különben is eléggé nyomoruságos állapotban levő hazát.

Azon töredék, mely nem akart szabadelvü lenni, azaz nem akart oly rendszerrel kormányozni, melyről tudta és tudja, hogy rosz, alakitott aztán egy más pártot, a függetlenségi czimen. E pártnak czélja, mint tudjuk, az, hogy Magyarország független legyen, vagyis, — hogy ne engedje meg az osztráknak a magyar ügyekbe való beavatkozást s igy a közösügyet eltörölje s ezzel megszüntesse minden nyomoruságunkat.

A volt Deákpárt nem torzsalkodott annyira az ellenzéki árnyalatokra, mint ez az ugynevezett „szabadelvü párt“ a függetlenségi pártra, s kénytelenek vagyunk itt emlékezetünkbe hozni az egyszeri török vezér azon mondását: a magyarnak legnagyobb ellensége a magyar! Ezzel nem akarjuk mondani, hogy a Deákpárt nem volt magyar, hanem csak azt, hogy az sohasem volt elvrokonunk, még sem dühösködött annyira ellenünk, mint a mostani szabadelvü párt, a melynek nagy része pedig ez előtt alig nehány hónappal épen azon elveket vallotta, a miket mi most is vallunk.

Hazánkban tehát most tulajdonképen két párt van, szabadelvü és függetlenségi. Az egyik annyira szabadelvü, hogy a nép terhe könnyitését sehogy sem látja időszerünek, a másik pedig annyira óhajtja a függetlenséget, hogy az osztráknak egyátalában nem akarja köntösét is oda adni.

Az Érmelléken is megalakult a függetlenségi párt, s rá egy hétre megalakult, illetőleg a szentirás szavai szerint tábort járt a közösügyes szabadelvü párt is.

A függetlenségi párt értekezletére csak azok voltak meghiva, a kiknek a köpönyegforditás nem mesterségük, a szabadelvü párt értekezletére pedig az összes választók.

És ezek a szabadelvü urak annyira mentek szabadelvüségökben, hogy csak azt engedték beszélni, a kiről bizonyosan tudták, hogy velök együtt köpönyeget forditott, ellenben attól megvonták a szót (és pedig e tekintetben minden egyes tag az elnöki jogot gyakorolta) a kiről tudták, hogy nem fog bizalmi szavazatukba beleegyezni.

Gyönyörü szabadelvüség! büszke lehet reájuk édes apjuk is, mert megijedtek tőle, hogy ha táborukban egy igaz szó elejtetik, szétrebben az, mint csirkesereg, midőn a karvaly közé vág!

Nemde polgártársak, szépséges eljárás volt ez, annyira szép, hogy szinte kedve volna az embernek megkérdezni tőlük: hol vették maguknak a jogot nem engedni szólani egy választópolgárt, a ki pedig bir annyi jogosultsággal, mint ő közülök akármelyik.

De hát megvan ennek az oka; — akkor nem irhatták volna hogy: egyhangulag bizalom szavaztatik! Mennyivel jobb lett volna, ha ezt is elibe teszik e kifejezésnek: a hivatalnoksereg és alárendelteik részéről!

Hijába! most a szél a Tiszáról fuj, tehát a köpenyt arra kell forditani.

Hanem azért polgártársak mi ne azt nézzük, hogy hogy élünk meg? hanem azt, hogy miképen menthetnők meg hazánk sülyedő hajóját az elmerüléstől?!

Hegyközi.

— **A függetlenség eszméje terjed.** E czim alatt a „Pécsi Figyelő“ következőket ir: Fényes bizonyiték erre Debreczen városa, hol csak még nehány héttel ezelőtt Tisza Kálmant egyhangulag választották meg országgyülési képviselőnek, s midőn a kormánypárti lapok hireszteléseі folytán már általánossá kezdett lenni azon feltevés, hogy Debreczen város polgársága is megtagadva multját, — egytől egyig követi a fuzio vezérét: akkor a magyar alföld fővárosa egy hatalmas ténnyel igazolja félreismert hazafias érzületének és lelkesülésének nagyságát, ujra felemelve és magasra tartva a vezér által eldobott zászlót, mely alatt nyolcz év óta kitartóan küzdött, s melynek győzedelmétől függ hazánk jövője. E hatalmas tény a függetlenségi pártnak április 25-én tartott alakuló közgyülése, melyen az alakulás egyhangulag és nagylelkesedés közt kimondatott, politikai hitvallásául elfogadván a bihari pontok vezéreszméit hiven visszatükröző országos függetlenségi párt alapelveit.

Oly elvek ezek, melyeknek valósulását, minden — a haza s egyes polgárainak jólétét szivén viselő — magyar embernek nem csak óhajtania kell, hanem ezekért küzdeni is hazafiui kötelessége.

A pillanatnyi zavar, mit a vezér változása idézett elő, eként itt már szétoszlott. Igy lesz ez az országnak egyéb részeiben is, mert a magyar nép szivében — a nemzeti önállóság eszméje él, — s oly mély gyökeret vert meggyőződésében, különösen a nyolcz évi események tanusága folytán, hogy ha bár eddigi vezérei által rövid időre megtéveszthető is, a mint azonban természetes józan eszével a helyzetet felismerni képes, az igaz utat, melyet eddig is követett — keresi fel.

S miután Debreczenből áradt szét az eszmezavar, mely a baloldali polgárokat több helyen megtévesztette — szükségképen onnét kellett a zavar eloszlatásának: a világosságnak is kiindulni.

És Debreczen e várakozásnak, tán szükségnek, multjához hiven meg is felelt.

Legyenek azért üdvözölve általunk is Debreczen város azon polgárai, kik a választásokat, sőt a választási mozgalmakat is megelőzőleg siettek megnyugtatni az iránt, hogy a magyar alföld fővárosa nem tartozhat a közösügyes osztrák magyarok táborához. Példájuk számos követőkre találand.

Hiszszük, nagy szolgálatot tettek a hazának: mert a kábultságot tisztán látás, s ezt mindenütt a függetlenségi eszmének terjedése és diadala követendi.

Debreczen, máj. 3.

A debreczeni harmadik választókerületben a függetlenségi párt az alakuló közgyülés által elfogadott alapszabályok értelmében tegnap tartá szervezkedő gyülését Király Mihály czeglédutczai vendéglője udvarán.

Szép számu közönség gyült össze. Mintegy 200-an lehetének jelen. A tiszta keblü s romlatlan érzelmü polgárság tisztes gyülekezete volt ez. A hazafiasság szent ihlete tükröződött vissza minden arczról s látszott, hogy a régi baloldali elvekhez, a bihari pontokhoz mennyire ragaszkodik most is e város tősgyökeres polgársága.

A gyülést Mester István, mint az ideiglenes bizottság egyik tagja nyitá meg, előadván röviden a czélt, miért összegyültünk.

Korelnökké szintén Mester István választatott s felhivá a gyülést a rendes elnökök megválasztására.

Ekkor Szatmári Károly, a párt főjegyzője, a szervezkedés előmunkálatainak megtételére kiküldött ideiglenes bizottságának megbizása folytán előterjeszté az előértekezlet által a tisztségekre kijelöltek névsorát, mely a következő:

Elnökök: **Vértessy Lajos, Keszey János.**
Jegyzők: **Kőrösy Anfal, Kovács József.**

Központi bizottsági tagok: Beke Mihály, B. Nagy János, Teremi Sándor, Boros László, Fésüs János, Szőke István, Bruckner Ernő, Nagy János épitész, Széles Sándor, Kánya Ferencz, Keszey János, Mester István.

Választmányi tagok: Patay István, Bisuthka István, Bisuthka Gábor, Kovács János ács, Bánky István, Szombati András épitész, Király Mihály, Burszky István, Papp György, Sütő József, Teremi János, Némethy János kereskedő, Erdey Mihály épitész, Bozóky János, Kollát Imre, Szücs Antal, Koucz Mihály, Nagy György, Boldog István, Dusa István, Tóth Bálint épitész, Csőregh Péter, Majer Ignácz, Kiss Lajos, Papp István nyomdász, Kovács Lajos, Szilágyi János, ifj. Rácz György, V. Nagy Sándor, Kiss András, Szilágyi Gábor, Borsányi Viktor, Kandel Ignácz, Kiss Imre, Dien János, Kerékgyártó Bálint, Tarcsay Lajos, Kiss Sándor kereskedő, Szép Lajos, Szilágyi Bálint, Dobó Bálint, B. Nagy József, Alföldi Gábor, Tóth László, Bihari István, Nagy Pál, Csurka János timár, Rácz László, Pósalaki Mihály, Bódog Nagy István.

Enévsor elfogadtatott.

Az elnökök s jegyzők szivélyesen megköszönék a bennök helyezett bizalmat s nyilváníták, hogy tisztöknek tölök kitelhetőleg igyekeznek megfelelni. Leikesen megéljeneztettek.

Majd Tiszay Dániel emelt szót, kitartásra buzditván a párt tagjait.

Koncz Mihály felhozta ama rágalmakat, a miket pártunk ellen a hatalom uszályhordói szórnak. Nemes, de szilárd magatartásunk által kell — ugymond a — rágalmukat megczáfolnunk.

Végül elnök Vértessy Lajos megköszöné a polgároknak a szép számmal megjelenésben tanusitott buzgalmát, s a gyülést berekesztettnek nyilvánitá.

S a polgárság állami önállóságunk s függetlgnségünk nagy eszméjétől lelkesedetten, — Kossuth Lajos és a függetlenségi párt éltetésével oszlott szét.

Viszhangozzuk mi is: éljen a „függetlenségi párt“!

Felhivás.

Budapest, április hó.

Az „Országos nőiparegylet“ a nők munkaképesitését tüzte ki működése czéljául, s már eddig is oly szép sikerrel halad a czél felé, hogy az alig pár év óta létező egylet a m. kormány és a nagy közönség támogatása által két osztályu tanodával bir, melyben a leánykák az iparágakhoz szükséges elméleti tantárgyakban és a majdan minden iparághoz szükséges rajzban nyernek oktatást; a tanodával kapcsolatban levő munkateremben pedig a fehérneműszabást, a kézen és gépen varrást tanulják.

Május elsején az ipartanoda egy tágasb lakhelyiségbe költözik, hol más némely iparág oktatása, mint például könyvkötés, kesztyüvarrás, sat. tanitása is megkezdetik, őszkor pedig a már fenálló két osztályhoz, a tanterv szerint előirt harmadik is felállittatik.

Hogy ezen rendszeres működése az egyletnek pénzhiány miatt megakadást ne szenvedjen, a választmány elhatározá a nyár folytán, a főváros több nyilvános mulatóhelyén: a Margitszigeten, Városligetben, a svábhegyen az Eötvös-villa közelében tréfás sorsjátékokat rendezni, s ezek sorozatát május 9-én a Margitszigeten meg is kezdi. A többiek megtartásáról annak idejében a választmány értesitendi a közönséget.

Kivánatos volna, hogy az egylet pénztárából minél kisebb összeg fordittatnék a nyereménytárgyak bevásárlására, mi okból bizalomteljesen fordul a választmány a tisztelt közönséghez, méltóztassanak az egyletet a nők munkaképesitésében jelenleg is támogatni, s a fennevezett sorsjátékokhoz bármi csekély nyereménytárgygyal járulni.

Az ajándéktárgyak minden határidő kijelölése nélkül, alulirt naptól Pechata Lajosné (Országut 12. sz.) és Pulszky Polixena (Muzeum-épület) választmányi tagokhoz küldendők. A legkisebb adomány is hálás köszönettel fogadtatik és nyilvánosan nyugtáztatik.

Kérjük a nagy közönség szives részvétét.

Pechata Lajosné, választmányi tagok. **Pulszky Polixena.**

Kühnel Ignáczné, egyleti elnök. **György Aladárné,** egyl. titkár.

— ***A magyar fővárosból.*** **Ghyczy** Kálmán 1,200 frt alapitványt tett az orsz. kisdedóvó intézetnél. **Offenmüller** Frigyes, egy 89 éves aranyműves agyon lőtte magát. **Izsó** Miklós hires szobrászunk jobban van. — **A királyi** várkert épitő bizottsága a munkálatokat f. év máj. hóban megkezdi **B. Pongrácz** Emil miniszteri titkár kijelenti, hogy Pongrácz Izidor (Uzor) nevü egyénisséggel, — ki nevében több visszaélést követett el, semmi ismeretségben, rokonságban, összeköttetésben nincs, s kéri, hogy a rejtőző egyén tartózkodó helyét vele tudassák, hogy az amicét a fenyitő széknek átadhassa.

Tanügy.

A tiszáninneni helvét hitvalásu szuperintendencia április 28-án Miskolczon tartott közgyülésének nagy többsége, mint a „P. Lloyd“ értesül, elhatározta, hogy a sárospataki jogakadémia ujjászervezése a vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében történjék, s az intézet ekép az állami elismerés jogát élvezhesse. A bővitett jogakadémia fenntartási költségei 4200 forinttal szaporodnak, mivel a már fenálló 3 tanári állomás mellett még hármat kell szervezni. A nevezett superintendenczia ezáltal ujabb bizonyitékát adta nagyaldozatkészségének, melyet akkor is tanusit, ha nem annyira felekezeti, mint általános müvelődési érdekek előmozditásáról van szó.

Mi is örömmel üdvözöljük a tiszáninneni h. h. egyházkerület e tényét. Mert egy jól szervezett s a tudomány mai szinvonalán álló jogakadémiának Sárospatakon nemcsak közmüvelődési, hanem felvidékünkre nézve nemzetiségi szempontból is nagy jelentőséget tulajdonitunk. S ha a szuperintendenczia a jogakadémia fentartására nem határozza el magát: az állam e veszteségét egy állami akadémia fölállitásával mai pénzügyi viszonyaink közt aligha pótolhatta volna.

— ***Vidéki hirek.*** — **Jakabffy** uj-aradi járásbiró leánya Sarolta égési sebek következtében meghalt. **A szatmári** lövész-egylet majálisát e hó 30-án tartja meg. — **Hód-Mezővásárhelyen** lóversenyt akarnak rendezni. **A székesfehérvári** löveldét 16-án nyitják meg. **Az ungvári** kaszinó 38 évi fennállás után szétoszlott. **Altorjai** Benkő Napoleon 48-as honvéd elhunyt. Béke poraira!

Az 1875-ik évi államköltségvetés.

A budget-törvényjavaslat szerint az 1875-ik évre a magyar korona országainak rendes kiadásai 206.521,550 forintban, rendkivüli kiadásai 26.609,063 forintban, hitel- és pénztárműveleti kiadásai 5.072,132 forintban állapittatnak és ajánltatnak meg. — A rendes bevételek 206.434,748 forintra, a rendkivüli bevételek 5.024,652 forintra, végre a hitel- és pénztári bevételek 5.072,132 forintra rugnak. Az összes hiány e szerint 21.656,900 forintra megy.

Részletezve az összes kiadásokat és összes bevételeket azok a következők.

I. Kiadások.

A rendes kiadások főbb tételei, és pedig: — A király udvartartás költségei 4.650,000, A kabineti iroda és ennek nyugdijai 74,295. Az országgyülés együtt 905,173. A magyar korona országait illető kiadások 27.421,944. Az 1849. évtől 1867. évig fenállott központi kormány nyugdijai 234,537. Az egyes minisztériumok nyugdijai együtt 2.751,671. Az államadósságok járulékai együtt 30.702,987. Földtehermentesités és örök váltságok. 18.764,132. Az 1867. évi XIII. törvényczikk alapján fölvett vasuti kölcsön járuléka 4.910,340. Az 1871. évi XXXVII. törvényczikk alapján felvett gömöri vasut záloglevél kölcsön-járuléka 605,607. Az 1871. évi XLV. t. cz. alapján felvett 30 milliónyi ezüstkölcsön járuléka 1.998,885. — Az 1872. évi XXXII. t. cz alapján felvett 54 milliónyi ezüst forintnyi kölcsön járuléka 3.673,149. Az 1873. évi XXX. t. cz. alapján felvett 76½ millió ezüst forintnyi kölcsön járuléka 4.833,743. Az 1874. évi XIV. t. cz. alapján felvett 76½ millió ezüst forintnyi kölcsön járuléka 4.833,743. Függő adósság 407,700. Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete 5.058,946. Fiume szükséglete 84,980. Állami számvevőszék átalánya 142,000. A miniszterelnökség költségei 319, 180. Az ő felsége személye körüli miniszterium szükséglete 51,794. Horvát-szlavon-dalmát miniszter és személyzetének költségei 37,340. A belügyminiszterium költségei 7.636,429. A pénzügyminiszterium szükséglete 44.394,422. A közmunka- és közlekedési miniszterium költségei 10.772,003. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium költségei 10.804,450. A vallás- és közoktatási miniszterium költségei 3.924,200. Az igazságügyminiszterium szükséglete 10.488,117. A honvédelmi minisztérium költségei 6.239,883. Összesen: 206.521,550.

A rendkivüli kiadások főbb tételei a következők: Az 1875-ik évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg 1.597,402. A belügyminiszterium költségei 19.214. A pénzügyminiszterium költségei 20.724.991. A közmunka és közlekedési miniszteriumnak költségei 3.854,959. A földmivelés-ipar- és kereskedelmi miniszterium költségei 45,000. A vallás és közoktatási miniszterium költségei 68,544. Az igazságügyi miniszteriumnak költségei 280,000. A honvédelmi miniszterium költségei 18,953. Összesen: 26.609,063.

A hitel- és pénztármüleleti kiadások három főbb tétele: Szölődézsmaváltság 3.538,479. Maradvány- és irtvány-földek megváltása 100.000. Sorsolási kölcsön 1.433,653. Összesen 5.072,132.

II. Bevételek.

A rendes bevételek főbb tételei és pedig: Az 1868. évi XLVI. törvényczikk 20. §-a értelmében a közös függő adósság költség fedezésére 144,600. Fiume jövedelme 570. Állami számvevőszék jövedelme 1,450. A belügyminiszterium bevétele 714,286. A pénzügyminisztereim bevétele 189.115,522. A közmunka- és közlekedési miniszteriumnak bevétele 5.876,150. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium bevétele 9.711,290. A vallás- és közoktatási miniszterium bevétele 418,838. Az igazságügyminiszterium bevétele 255,533. A honvédelmi miniszterium bevétele 63,774. — Összesen: 206.434,748.

A rendkivüli bevételek főbb tételei: A belügyminiszterium részéről 9414. A pénzügyminiszterium részéről 5.044,738. A vallás- és közoktatásiügyi miniszterium részéről 10,500. Összesen: — 506.434,738.

A hitel- és pénztármüveleti bevételek főbb tételei: Szölő-dézsmaváltságból 3.538.479. Maradvány- és irtványföldek megváltásából 100,000. Sorsolási kölcsönből. 1.433,653. Összesen: — 5.072,132.

Egybehasonlitva a kiadási és bevételi tételeket 21.671,213 forint különbözet mutatkozik. Ezen különbözet az 1874. évi XIV. törvényczikk alapján megkötött 76²/₄ millió ezüst forintnyi államkölcsön rendelkezésére álló készleteiből fedeztetik.

Külföld.

(b.) **Berlin.** A zárdák megszüntetéséről szóló tjavaslat e hó 1-én terjesztetett elő a képv. háznak, e törvény a kath. egyház minden szerzetét és szerzetszerü testületét kizárja a porosz területről, megtiltja azok felállittatását vagy megtelepedését. A fenálló zárdák félév lefolyása alatt felosztatandók, csak az oktatással foglalkozó szerzetházakra nézve szabad a határidőt négy évre meghosszabbitani; azon szerzetek, melyek kizárólag a betegek ápolásának szentelék magukat, továbbá is fenálhatnak, a fenmaradó zárdák alá vannak vetve az állami felügyeletnek; a felosztatott zárdák vagyona nem koboztatik el, de egyelőre az állami hatóság által kezeltetik.

— **Páris.** A filloxera vastatrix azon ellenszere, melyet Dumas az akadémia egyik közelebbi ülésén emlitett, — hir szerint — hamuzsirból nyert kénszéneg alkalmazásából áll. Don-Carlos köszönetet intézett az „Univers“-hez, hogy ügyét támogatta, s hiszi, hogy isten megsegiti a győzelemre.

— **Straffordshireban** egy köszénbánya robbant fel. 37 ember életét vesztette.

— **Anglia és Birma** között háboru van kitörőben. — Az expedició parancsnoka egy levelet vitt Bombayba, melyből kisül, hogy a fejedelem megakadályozni kivánta az expedicziót s azt eredményezte, hogy az expedició egy része meggyilkoltatott. Az „aranylábu felség“ hadilábra állitotta seregeit.

(—) **Ausztria. Grácz.** Alfonso villája elé sok kiváncsi nép tolul, de az első felszólitásra rögtön szétoszlik. Hir szerint Magyarországra jön lakni.

Bécs. Az 1850-iki sorsjegyek főnyereményét nyerte a 14593 s 17 sz.

Az **alsó** ausztriai tartománygyülés 12-én fejezi be müködését. A gácsországi május végéig együtt marad.

Bécs. Két tanuló agyonlötte magát. Egy asszony a Dunába ugrott.

Szinházi szemle.

(k.) Szombaton, május 1-én adatott először Grillparzer Ferencz 5 felvonásos tragoediája **„Az ősanya“** Kovács Gyula forditásában. A mint Németországon Tieck Lajos (a jeles Shakspeare forditó „Genovéva“ czimü darabjával megkezdé a romantikai iskolának valószinüséggel, keveset törődő müködését, rögtön nyomába egy uj iskola lépett fel, melynek vezérei Werner Zachariás és Muliner Adolf közép tehetségü férfiak voltak. Ez iskolának alapja a mysticizmus, világnézete a fatum, költészete érzelgős s a franczia borzasztóságok utánzásával homályos titokteljességgel, csudálatos végzetességekkel. Ők a jelszó gyanánt zászlójukra azon szavakat irák, melyeket a nagy Sophokles ad Antigone szájába: N e e s d j m á r s e m m i é r t, a z e l h a t á r o z o t t v e s z é l y t e m b e r n e k e l h á r i t a n i n e m l e h e t; azaz ők a régi Aeschylos stb. iskolájából kikerült s a franczia tragoedia irók (Racine, Cosnélle) által is előszeretettel kezelt sors tragoediákkat akarák a német irodalomban meghonositani.

A sors tragoediák a pogány görögöknél helyén voltak, de a keresztyén világban nem, egyenes ellentétben levén a keresztyénséggel a fátum. Hiszen nincs helye itt az ősi átoknak, vagy hogy valamely ős bünéért az utód lakoljon. Ez iskola mondja. Névy Tragoed. elmélete 257. 1 a sors tragoediát valamely zsarnok végzetnek tartja az ember sorsa felett (praedestinátió.)

Ez iskola szerint a dráma hőse megszünik egyéni jellem lenni s csak bábu. fajuk a sors kezében van letéve. „A tragoedia czélja“ — mondja Cantu — „az emberi szenvedélyek nemesbitése, a gyülölség lángjának csillapitása, a bün gyalázatosságának és ama vigasztalások és jutalmak kimutatása, melyek az eltiprott érenyre várnak.“ Már pedig a sors tragoediák a moral eme magaslatára nem emelkedhetnek fel, az ellenhatás szelleme lengvén őket át. — Mily ellentét van a sors tragoediák s a nagy britt tragoedia között?“

Kár, hogy olyan tehetség, mint Grillparzer első darabját (az Ősanya 1817-ben iratott s először adatott a bécsi szinházban jan 31. 1817) e sikamlós iskola számára irta. — Szép lyrai nyelvezete, nehány idegrázó jelenete fentartá s talán fent is tartja a szinpad számára, de e darab a drámát, majd nem gyermek mesévé aljasitja, kár, hogy ő is ez iskola törvényeinek hódolt.

Nézzük a darab meséjét: A Borotin házat, melynek egyik ős anyja házasságtörés miatt meggyilkoltatott s melynek lelke addig kisért, mig az egész család ki nem hal — csapás csapásra éri. Jaromir (Mándoki) rablófőnök bele szeret Borotin Zdenko (Takács) gróf leányába Berthába (Törökné), kinek egykor életét menté meg. Egy este Jaromir megérkezik a gróf kastélyába: hol szivesen láttatik, mert a leány, ki már azelőtt megvallá atyjának hogy egy ismeretlent, azt ki megmenté, szeret. Jaromir elbeszéli, hogy őt a közeli erdőben rablók támadták meg, kiknek kezeiből alig szabadult ki, mit az öreg gróf annyival inkább elhitt, mert egy királyi kapitány (Foltényi) jelenik meg a várban, ki a rablókat üldözi. Jaromir fáradtságot szinlelvén feküdni ment. Az öreg gróf pedig, mint a király vazallja a rablók üldözésére megy. Bertha magában maradván egy lövést hall, mire megijedve Jaromir szobájába rohan, de ezt üresen az ablakot nyitva találja. A 3-ik felvonásban Jaromir bekötött sebzett karral találkozik Berthával, ki ennek okát kérdvén előbb azt mondja, hogy álmába karczolta meg, majd midőn észreveszi, hogy Bertha tudja szobájábóli eltávozását, azt állitja, hogy a mint a lövéseket hallotta, kiugrott ágyából s egy hársfa mellől lövés találta. Midőn a szomszéd terembe lépteket hall, a szobájába távozik. Egy katona jő be, ki a rablót üldözi s kivel birokra is kelt, bizonyitván ezt e rabló övéből egy darabka, mit át nyujt Berthának, ki azt az előtti estve adván Jaromirnak felismeri. Alig távozik a katona Jaromir megjelenik s Bertha, „te rabló“ szóval fogadja — s felmutatja neki övét. Jaromir nem tagadja s kéri Berthát, hogy kövesse a Rajna partjára, hol neki vára van, Bertha habozás után rá áll. Jaromir fegyvert kér, mit Bertha neki adni nem akar Ekkor Jaromir egy tőrt lát a falon, mely tőrrel az ősanyát (sic) gyilkolták meg, ki ekkor megis jelenik (az előtt is ijesztgetvén már az öreg grófot s Jaromirt is), talán azért, hogy intse Jaromirt, de ez e tőrt birtokába kéri, s elhatározzák, hogy éjfélkor szöknek.

A 4-ik felvonásban az öreg Zdenkó egy tőrrel egy rabló által halálosan meg sebesittetik. Egy elfogott rabló Boleslav (Zöldi) fontos vallomásokat tesz, nevezetesen bevallja, hogy a gróf fiát ő rabolta el s rablóvá tette s hogy ez nem más mint Jaromir. A gróf érezvén az átok hatását, ki adja lelkét. Berthának szive hasad meg. Az ötödik felvonásban Boleslav, ki megszökik feltalálja a romok közt a Bertháját váró Jaromirt s elmondja neki, hogy ő a Borotin fia. Boleslávot meg akarja ölni, de ez elmenekül. Midőn tépelődik, a kápolnában éneket hall, ablakára felmászva Berthát látja kiteritve, vissza esik, eltántorul, de hallván a katonák zaját elmenekül. Az utolsó jelenetben a kriptába megy Jaromir, hol neki az ősanya, ki itt is megjelenik, megmutatja menyaszonyát, testvérét halva, — Jaromir az ősanya karjai közt őrültön hal meg. Ez a darab, mint látjuk, világosan tragoedia. Ez a darab hajdan méltattatott, ma kinevettetik! A mi a szinészek játékát illeti, az valóban kielégitő volt. Mándoki fényes talentumát gyönyörüen ragyogtatá.

Ez az ő tere, az az ő kedvencz meséje! A kápolnában láttunk tőle egy olyan esést, mely akarmelyik világhirü müvész dicséretére válnék! Törökné helyesen fogá fel szerepét s helyesen játszá mind végig. Takács, Zöldi szintén.

A mi végre a forditást illeti, erre véleményünk a következő.

Kovács ur, látszik, hogy gondos figyelemmel, alapos tanulmányozással forditotta e darabot. De ily nehéz forditást nem bir meg; oly ember tegyen próbát — mondja hires tudósunk Sárváry Pál (K. Tár. Ev. lap, II-ik kötet 1846,54 l.) — a ki mind az eredetit jól érti, mind a magyar nyelv természetét és kincseit igazán ismerje és birja. Hogy Kovács ur az eredetit jól érti, azt hiszszük, de hogy a magyar nyelv természetét nem ismeri, az világos. Talán oly szegénynek hiszi nyelvünket, hogy e sok helyt rimes trocheusokban irt darabot visszaadni nem lehet? Ad vocem trocheus?

Az egész darab ebben van irva, ő pedig jambusokban adá vissza, már pedig a jó forditás mulhatlan kelléke, hogy az eredetinek versmértéke visszaadassék. A szinte ily alakban irt Győry V. és Greguss Gy. által forditott „Álhatatos fejedelmet“ megnézhette volna s tapasztalná, hogy az assonance trocheus, mily szépen adathatik vissza nyelvünkön. Egy pár helyre emlékszünk, hogy rimelt, de leginkább ott, hol az eredetiben nem rimel. A 3-ik felvonásban a Wenn erschallt die zwölfte stb. gyönyörü lyrai verset le sem forditá, mely pedig egyik fénypontja a darabnak. Eltekintve azonban mindezektől mindenesetre dicséretet érdemel munkájáért. Közönség szép számmal.

UJDONSÁGOK.

*** Előfizetést nyitunk a „Debreczen“-re: május hóra 1 frt, máj. junius hóra 1 frt 70 kr.**

Tisztelettel felkérjük lapunk t. barátait a „Debreczen“ terjesztésére.

Az előfizetési pénzt kérjük mielőbb beküldeni, hogy a lap küldésében fenakadás ne történjék.

Előfizethetni helyben: a „Debreczen“ kiadóhivatalában (Piaczutcza. Vecsey-ház,) továbbá Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly gazd. akad. könyvárus kereskedésében.

* **A szinmüvészet** barátainak figyelmét felhivjuk a holnapi szinielőadásra. Előadatik: „A s z i l a j b e t y á r“, népszinmü Szigeti Imrétől. Az előadásnak különös érdeket kölcsönöz az, hogy B o g y ó is fellép benne. A derék müvészt alkalmasint most halljuk utószor. Bogyó Alajos előadandó népdalai: a) „Beh sok falut, beh sok várost bejártam.“ b) „Barna Peti ne keseregj babádon“ (a szinházi zenekar kisérétével.) c) „Több is veszett Mohácsnál.“ d) „Gazdászcsardás“ (lassu és frissével,) Balázs Kálmán zenekiséretével. Azt hiszszük, hogy ez előadást felesleges ajánlani. Elég azt mondanunk, hogy — Bogyó játszik népszinmüben.

* **A függetlenségi párt** — a mint örömmel tapasztaljuk — igen szépen gyarapodik városunkban. A város polgárainak nagy része a nemzeti önálióság eszméjének barátja.

* **A kath. atyafiak ma**, mint a beközetkezett keresztjáró napok elsőjének reggelén, népes processióban s harangzugások közt vonultak ki a temetőbe, s nem sokára onnan vissza be a templomba.

* **Rónainé** a szombati előadás alkalmával egy szép ezüst koszoruval tiszteltetett meg. Méltán megérdemlé. Éljen a derék szinmüvésznő sokáig.

* **A himlőjárvány** vidékünkön nagyban uralkodik, s különösen a gyermekeket támadja meg e betegségnem, némely helyen az iskolát is be akarják zárni.

* **A „Bethlen Gábor“** czimü egylet, — az egyetemes prot. papi nyugdij és gyámintézet terve beszéd tárgyát képezte a közelebbi ref. egyházkerületi gyülésen. Az egyházkerület a terv érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozott, hanem az egyházmegyéket szólitja fel, hogy a következő augusztusi gyülésre e tárgyban megállapodásaikat terjeszszék be, — hogy a már megválasztott egyh. ker. bizottság, azok nyomán véleményes jelentését még a gyülés folyama alatt elkészithesse és beadhassa, a nagybányai egyházmegye valódi prot. szellemben járt el, midőn e tárgyban, mielőtt határozathozatalba bocsátkozott volna, véleményes nyilatkozatra az egyházakat szólitá fel.

* **A piacz** ma meglehetősen látogatott volt. Csak a baj, hogy a vevők nem jelentkeztek. Pedig olcsóság van mindenben.

* **Női közönségünkről** igen szép adatkint jelezhetjük, hogy G u s z t r i n y i Sándor méltán hires női ruhaszabásztól igen szép számmal vesznek órákat. Ebből is látszik, hogy a mi nőinkre nem áll azon vád, mintha mindinkább vesztenék házias jellegüket. A derék mester, a mint halljuk, még pár üres órával rendelkezik. Tehát még folyvást jelentkezhetni.

* **A darabosutczai** kuruzsló tegnap meghalt. Tehát a kilátásba helyezett „boszorkányper“-nek, a mint nevezni szokták, vége van. Az ég ura már itélt.

* **Ősi szokás szerint** a pásztorlevelek kiadása végett, ma reggel ment ki a Hortobágyra R a b László alkapitány.

* **Nagy esőzések lehettek** a vidéken, mivel tegnap a lég szerfelett meghüvösödött a debreczeni határon, a Hortobágy felé is jó esőt mondanak.

* **Megkaptuk** a kolozsvári magyar királyi tudományegyetem tanrendét a jelen tanév nyári szakára. Kiemeljük, hogy a tanárképezdei gyakorlatok az intézet tagjaira nézve dijtalanok.

* **A „Vasárnapi Ujság“** május 2-diki száma következő tartalommal jelent meg: Verne Gyula (arczképpel). — Himfi-dalok. (Várady Antaltól.) — Leonora (Ó-angol. románcz; ford. Csukási József.) — A müesarnok (képpel). — Mednyánszky Sándor (arczképpel.) — „Az uszó város.“ (Verne Gyula regényel) — Boyvon uszása a La-Manche csatornán (5 képpel). — A vitorlás hajókról. (6 képpel.) Kenessey Alberttől. — A nagy k ö r u t m e n t é n. — (Fővárosi-tárcza.) Borostyáni Nándortól. — Seyderhelm világkiállitása. Vajda Viktortól. — A hétről. Törs Kálmántól. — Irodalom és müvészet, közintézetek stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára évnegyedre (ápr.—jun.) 2 frt; a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Magyar Gazdá“-val együtt 3 frt.

* **Egy tolvaj cselédet** keritett tegnap kézre a rendőrség, a ki pár hét előtt gazdájától, midőn az a postára küldte, 50 forint tartalmu levéllel s egy értékes arany gyürüvel együtt megszökött, s hazájába távozott, de onnan az itteni rendőrségtől ment felhivás folytán ide kisértetett.

* **Szombaton délután** még eddig ki nem puhatolhatott egyének részegen egy felfogadott bérkocsin száguldozták be a város nehány utczáját, éktelen kurjongatások és lőfegyverek durrogtatása között; egyik utczabiztos megkisérlette az illetőknek elébe vágtatni, de bizony az gyalogszerrel nem sikerült.

* **Kölcsönös** szükségleteiket elégitették ki egy szolgáló és egy zsemlye-áruló asszony akkor, midőn az előbbi gazdájától apródonként fél szalonnát az utóbbihoz elhordott, melyet emez jószivvel fogadott mindannyiszor, nehány krajczárral vagy süteménynyel elégitvén ki a tolvaj cselédet; de az egykézre játszás valahára véget ért — és most mindketten lakolni fognak.

— **Leleplezések.** A nemzetközi biztositó társaság bünügyében a pesti törvényszék vizsgáló birósága által gr. Batthyány Zsigmond kiadása végett a képviselőházhoz intézett megkeresés, több érdekes „leplezést“ tartalmaz. — Fölhozza egyebek közt a bünös eljárás illusztrálására azon körülményt, hogy az alkalmazott s pénzüktől megfosztott hivatalnokok „legnagyobb részben vidéki, ez irányban nem is képesitett egyének, előkelő nevek gr. Zichy Manó, Széchenyi Tivadar, — Lukács Béla képviselő előállitása mellett vonattak be, holott nevezettek az igazgatótanács tagjai soha sem voltak. Megemliti a beszerzett részvénytőke elvesztegetésében követett bünös eljárás bizonyitéka gyanánt egyebek közt azt, hogy gróf Batthyány Zsigmond részére 1850 frt jelenléti bárka, 500 frt indokolatlan fizetés, báró Hirschfeld Arthur részére 1300 frt jelenléti bárka-érték s 550 frt állitólagos utiköltség könyveltetett el akkor, — midőn a jelenléti bárka értéke a közgyülés által még meghatározva sem volt, s akkor, midőn összesen mintegy tiz igazgatósági ülés tartatott. Fölhozza, hogy a tőke elvesztegetésére nem csekély bizonyitékot nyujt a gróf Batthyány Zsigmond által a különben is szorult helyzetben levő társulattól annak czéljával ellenkezőleg fölvett 2000 frt kölcsön, s a báró Hirschfeld vallomásával előadott, s egy Várady Gábor-féle váltóval igazolt azon tény, miszerint a társulat pénztárából idegen egyéneknek is kölcsönök adattak. Ezen és más felhozott tények által a vizsgáló biróság helyreállitottnak látja a szédelgés által elkövetett csalási büntettet s „bizonyitékokat s alapos gyanuokokat“ hoz föl a mellett, hogy e cselekvények elkövetéséhez gróf Battyhyány Zsigmond országos képviselő is részben cselekvőleg kozzájárult részben pedig azt utalagos beleegyezésével magáévá tette.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Május. 1. —

A képviselőház mai rövid ülésében először is az elnök terjeszté elő a szokásos havi jelentést az elintézetlen interpellácziók, törvény- és határozati javaslatokról. Aztán E r n u s z t Sándor nyujtá be a közigazgatási bizottság jelentését a tegnap letárgyalt belügyminiszteri törvényjavaslat tárgyában. M o l n á r Antal előadta a kérvényi bizottság javaslatait a mai ülés napirendjére kitüzött kérvények iránt, a melyek változatlanul e l f o g a d t a t v á n, — a kérvények azok értelmében intéztettek el. Végül M a d a r á s z kérte, hogy a községjegyzői kinevezések tárgyában benyujtott inditványa a jövő szombati ülés napirendjére tüzessék, — mit a ház elfogadván, — az ülés véget ért.

Uj népszinmü.

Balázs K. összes zenetársulatának föllépte.

Debreczeni szinház.

Rendkivüli bérlet 4-ik szám.

Kedden, **május 4-én** 1875.

a d a t i k:

SZILAJ BETYÁR.

Énekes népszinmü 1 felv. Irta Szigeti Imre.

(Rendező: Együd.)

Ezt megelőzi:

Becsületszó.

Eredeti vigjáték 1 felv. irta Szigeti József.

(Rendező: Együd.)

Kezdete fél 8 órakor, vége 10-kor.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. végrehajtó által közhirré tétetik, miszerint néhai **Zachariás Alajos** kir. törvényszéki volt jegyző hagyatékához tartozó házibutorok, ágy és ruhanemüek, konyhaeszközök, tajtpipák, könyvek s egyéb ingóságok **f. 1875. május hó 10. 11. és 12-ik napjain, mindenkor d. e. 9 és délután 3 órakor** kezdetét veendő nyilvános árverésen, **varga-utcza 2174.** számu háznál, azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Debreczen, 1875. május 2.

Török Péter,
bir. végrehajtó.

168 1—2

H I R D E T É S E K.

ÁRJEGYZÉKE

A DEBRECZENI SÖRFŐZDÉNEK.

1 akó legjobb minőségü ászok sör	7 frt —
1 akó szinte márcziusi sör	8 frt —
1 akó dupla sör	9 frt —
a fennebbiek ½ akóval is kaphatók.	
100 üveg ászoksör üvegekkel és ládákkal együtt .	23 frt —
50 „ szinte egy ládába	11 frt 50 kr.
100 „ márcziusi sör üvegekkel és ládákkal együtt .	24 frt —
100 „ dupla sör „ „ „ . .	25 frt —

Részletekben üvegestől 22 krjával legkevesebb 10 üveg számra adatik — és az üveg 10 krjával visszaváltatik. 167 1—3

$^{556}/_{1875}$. föt. szhoz.

Bérleti hirdetés.

A közalap. m. k. Czegléd kerületi főtisztség részéről közhirré tétetik, miszerint a vallásalapitványi, p. ladányi uradalomhoz tartozó Püspök-Ladány határában fekvő következő, többnyire legelőből álló földrészletek, egymásután számitandó h á r o m é v r e ujabban bérbeadandók, és pedig:

a III. számu bértelep	482 hold
a IV. „ „	482 „
a VI. „ „	573 „
a VII. „ „	563 „

f o l y ó é v i o k t ó b e r h ó 1 től f o g v a a XI. számu bértelep 884 $^{75}/_{1200}$ holdas bértag f. évi november hó 1 ső napjától fogva; nem különben az uradalmi területhez tartozó Makkod és többi vizekben gyakorlandó h a l á s z a t i j o g jövő 1876. év január 1-től fogva szinte 3 évre.

Bérleni szándékozók ezennel felhivatnak miszerint ezen bérletekre nézve határozott z á r t a j á n l a t a i k a t, 50 kros bélyeggel ellátva, f. é v m á j u s h ó 25-ik n a p j á n a k déli 12 ó r á j á r a a f ő t i s z t i h i v a t a l h o z C z e g l é d r e beküldeni sziveskedjenek, későbben beérkezendő ajánlatok felbontatlanul vissza fognak utasittatni, az ajánlandó évibér akár holdanként, akár egy összegben tisztán betükkel kiirandó.

Óvadékul annyi forint melléklendő, a hány holdat az illető bértag tesz, a halászati jogért 10 forint.

Tőzsdeileg bejegyzett államhitel — vagy más értékpapirok tőzsdei árfolyam szerinti értékben elfogadtatnak.

A legtöbbet igérő és elfogadott ajánlathoz képest az óvadék a beigért összeg felére kiegészitendő, a többi ajánlattevők óvpénzei azonnal a felbontás után visszafognak szolgáltatni.

A közelebbi feltételek a kerületi főtiszti hivatalnál Czegléden és a püspök ladányi uradalmi kasznárságnál betekinthetők.

A bérleti versenyből kizáratnak az uradalom irányábani bérhátralékosok, bukott bérlők s mind azok, kik az uradalommal peres viszonyban állanak. Az ajánlattevők közti választás, tekintve azok megbizhatóságát a nagy m. vallás és közokt. m. k. minisztériumnak fentartatik.

Czegléd 1875. márcz. 12.

M. k. közalapitv. ker. főtisztség.

117 3—3

A valódi

WILHELM-féle

antiarthritikus antirheumatikus

vértisztitó thea

(vértisztitó köszvény és rheuma ellen)

A TAVASZI KURA

egyedül biztos gyógymód a vértisztitásra,

A cs. k. udvar engedélyével, Bécs, decz. 7. 1858. — a leghiresebb „E U R O P A I“ orvositekintélyek által ajánlva és sikerrel biztositva — Ő felsége által szabadalmazva hamisitás ellen 1871.

eredménynyel alkalmazott és jónak bizonyult.

E thea tisztitja az egész vérrendszert; mit semmi más szer nem tehet, ez átjárja az egész test minden részét és eltávolit a testben lerakodott minden beteges anyagot; azért a hatása biztos és tartós.

A l a p o s g y ó g y s z e r a köszvény, reumatizmus, gyengeség és idült makacs kórok, nyálfolyásnál, mint szinte minden nemibajoknál, bőrkiüteg és pattogzásoknál az arczon vagy egyéb testrészeken, foltok és bujakórban.

K ü l ö n ö s jótékony hatása van máj- és vesebajoknál, hämorhoid állapot, sárgaság, idegizom bajokban, gyomorszorulás, szélbántalmak és altestdugálásban, nehéz vizellet, magömlés, férfigyengeség és női folyamkórban stb.

I d ü l t skrufulát, daganatokat gyorsan és alaposan eloszlat folytonos használat mellett, — miután jótékony feloldó és vizelethajtó erővel bir.

Számos bizonyitvány, elismerő és dicsérő levél igazolja fentebbi közleményt, melyek kivánatra ingyen megküldetnek.

Mutatványul álljon itt nehány levél:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

S a g o r, ápril 5. 1873.

Kérek még két csomagot a már egyszer küldött Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó teából postán utánvéttel minél elébb küldeni, és ezuttal legmelegebb köszönetemet kell nyilvánitanom, mivel azon első csomag a nőmet, a ki évekig a reumatismus és dugulásban szenvedett, már feltünően megkönnyitette, és remélhetőleg egészen helyreállitja, a midőn már minden más gyógyszer használata nem hozott oly sikert. — Tisztelettel vagyok

Z e h n a r d E r n ő, hivatalnok.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen.

N y i t r a, ápril 23. 1873.

Már több év óta szenvedtem az irtóztató reuma fájdalmakban, lábaimon folyó gényes sebekkel. Ezer köszönet a valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theáért, melyet a tek. ur nekem 1872. novemberben küldött, a 2 csomag thea fájdalmaimat megszüntette és egészen helyreállitott, a mit más szer nem tehetett; miért is ujra legszivesebb köszönetemet küldöm, és ezen Wilhelmféle antiarthritikus antireumatikus vértisztitó theát másoknak is ajánlem, mint leggyógyitóbb theát. Örökké hálás.

D ö l l e r A l o i s i a.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak. Neunkirchen.

B u k a r e s t május 21. 1873.

A valódi Wilhelmféle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theával kedvező eredmény bizonyult gróf Paracin urhölgynél, a ki ami udvarunkhoz közel áll és kedvelt. Ez urhölgy előbb rheumatikus fájdalmokban igen szenvedett, mióta e theát használja, azon fáldalmak ritkábbak, és csak igen gyengén lépnek fel. Mivel az én tanácsom folytán ez urhölgy a borivástól tartózkodik, — remélem, hogy a Wilhelm antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó theának folytonos használata által azoktól egészen megszabadult, hatásáról meggyőződve, — a Wilhelmféle theát mindenfelé ajánlom.

Dr. V a n K l o g e r.

Óvást teszünk mindennemü hamisitás és csalás ellen!

Az igazi Wilhelmféle antiarthritikus és antirheumatikus thea csak az első nemzetközi Wilhelmféle gyárból kapható Neunkirchenben Bécs mellett, vagy az én hirdetéseimben jelzett helyeken.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelés után készitve és használati utasitással ellátva e g y forint, — a csomaglás és belyegért még 10 kr.

A t. közönség kényelme végett kapható ezen Wilhelm-féle antiarchritikus is antirheumatikus thea helyben. 7 3—6

Debreczenben: Berghoffer Istvánnál.

Földesen: Kránzel Ferencz gyógyszerésznél.

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.